

Debat a la totalitat de la Llei d'Educació

Pugem a defensar la nostra posició respecte la LEC amb **una gran sensació d'oportunitat perduda**, que contrasta amb el cofoisme que hem sentit.

Oportunitat perduda malgrat els enormes esforços que s'hi han abocat, que hi hem abocat.

El GP d'ICV-EUiA vam presentar 104 esmenes pròpies, de les quals la meitat estan incorporades al text, i vam signar 183 esmenes conjuntament amb PSC i ERC. I recentment 16 esmenes més, conjuntament amb aquests dos partits i amb CiU, fruit de les conclusions del dictamen del Consell Consultiu, que per cert declarava 5 preceptes inconstitucionals.

No serà el nostre grup, per tant, qui negui la bondat d'alguns aspectes d'aquesta llei. No és estrany que al final hi hagi fins i tot més articles que votem a favor que en contra. Però no facin malament els càlculs. **Rebutgem la columna vertebral de la seva llei.**

Una oportunitat perduda després de tanta feina, dèiem.

(Agraïments)

I tota aquesta feina no és possible sense ajuda.

Vull aprofitar per agrair, des del principi, a la gent que ha treballat donant suport a la feina del nostre GP en tot aquest temps: a la Laia Ortiz, en Ramon Plandiura, en Xavier Riu, l'Anna Sanz i especialment en Ramon Álvarez. A les sectorials d'Educació d'ICV i d'EUiA i a tota la gent que, arreu del país, ha treballat en la llei: els compareixents, els qui han fet aportacions, debats i ens han enviat propostes. Als qui avui ens acompanyeu al Parlament o des de casa, l'escola o la feina.

Gràcies també a la gent del Departament d'Educació per aquests dos anys de permanent contacte i treball: el conseller el primer, però també en Francesc Colomer, en Francesc Vidal i el sempre inesgotable Daniel Bullich.

Com no, les gràcies a la gent d'aquesta casa, els lletrats Miquel Palomares i Antoni Bayona, i a la gestora Carme Alonso en nom de tot l'equip de gestors i gestores que han donat un cop de mà per gestionar les 2.000 esmenes. També als lingüistes que han fet una feina enorme. Tothom ha treballat en condicions poc habituals perquè avui puguem tenir aquest debat.

I molt especialment vull agrair la feina als meus companys i companya de ponència. De tots n'he après: d'educació, de política, d'idees i ideologies, i amb ells he pogut compartir el millor i el pitjor que té el treball en política.

(Aspectes positius)

La llei té coses bones, dèiem, i tant ! No vull estar-me'n de dir-ho.

És positiu que la Llei d'Educació de Catalunya:

Reconegui el valor educatiu del **lleure**, que amplii el concepte de comunitat escolar a **comunitat educativa**, perquè els que intervenen en l'educació no estan només en el centre escolar.

És bo que faci l'encàrrec d'una nova llei **d'adults**, i que, tal i com demanàvem des d'ICV-EUiA, no es derogui la llei vigent com es pretenia.

És positiu que la llei avanci en la **inclusió**, en establir mecanismes que garanteixin que tot tipus d'alumnes, fins i tot els més diferents, els que van més lents, els que els costa tot més, tenen un lloc a la nostra escola. Però podríem haver anat més enllà.

És bo que el nostre sistema educatiu tingui una **Agència d'Avaluació** que incorpori la necessitat de rendiment de comptes i millora; però una Agència així hauria de dependre del Parlament. Així els ho proposem en la nostra esmena 1.513.

I és molt bo que la llei blindi el model **d'escola catalana en llengua i continguts**. Que la llei no permeti separar els nens per la seva llengua habitual. "*Article 11.3: els alumnes no poden ésser separats en centres ni en grups classe diferents per raó de llur llengua habitual*". És en bona mesura la base de la cohesió a la nostra societat actual, és un acord de país, aquest. Però de debò em volen fer creure que dir exactament el mateix per raó del seu sexe trenca amb algun element fonamental de la nostra societat? El cas és que la llei no s'ha atrevit a dir que no separarem per sexes. De quin país parlem ara?

(Falsedats)

Vostès han muntat el seu acord en parlar d'una llei de consens, d'una llei de país i d'una llei que garantirà l'estabilitat. Però totes 3 afirmacions són falses.

És fals que sigui una **lleï de consens**, que no ho veuen? La seva foto d'aquest matí té el preu de trencar la foto de l'any 2006, la del govern tripartit amb els 30 signants del PNE.

Aquest Parlament tenia la millor de les oportunitats per fer un lleï que aglutinés tots els sectors educatius, el precedent del PNE que va signar el govern tripartit amb la comunitat educativa. Un pacte històric que va permetre arribar a acords a llarg termini, on totes les parts cedien però alhora es feien seus objectius comuns. Per fer-ho possible, i superar la dicotomia permanent entre centres públics i concertats, es dissenyava un Servei Públic d'Educació, que incloïa tots

els centres sostinguts amb fons públics, i que a la llarga havia de garantir més equitat en el sistema i, per tant, més qualitat. Això a la LEC no hi és.

S'han equivocat d'estratègia en pensar que la LEC era la segona volta del Pacte, on es podia desfer allò que s'havia acordat. Sí; avui tenen la majoria parlamentària per aprovar la llei, tot i tenir majories diferents segons els Títols i els articles, però ni molt menys el suport social i educatiu necessari.

El fet encara més contradictori és que, malgrat aquesta majoria parlamentària que fa possible l'aposta clara de la llei per un model educatiu que la dreta catalana ha aconseguit blindar, **la llei no assegura l'estabilitat del sistema ni molt menys en l'escola pública**. Per arribar a acords en temes de discrepància, la LEC ha acabat sent un xec en blanc que permet desplegar polítiques educatives diferents i fins i tot oposades. La llei permet canviar trets essencials del sistema a base de decrets i reglaments. Han traslladat la inestabilitat de les lleis d'educació, als seus decrets. Elements tan bàsics com les necessitats d'escolarització que ha de satisfer una escola privada per accedir a un concert educatiu, quedaran definits segons el govern que hi hagi, ja que podrà fixar quin percentatge d'alumnes del municipi ha de tenir el centre per tenir dret a concert. La llei permetrà, si el govern ho vol, que una escola d'Igualada sense cap nen o nena d'Igualada, tingui concert. Aquesta és una llei de país? Quin país volen?

Tenint en compte que la llei amplia el marge de funcionament dels titulars de les escoles concertades i alhora regula especialment l'organització i direcció de la xarxa pública, sembla lògic predir que serà l'escola pública la que patirà més inestabilitat d'entrada.

Finalment a la LEC l'anomenen **una llei de país**. Se'ns reclama el nostre suport en apel·lar a la necessitat d'estar per sobre d'interessos particulars o sectorials i donar suport a un text que és "de país". Alguns han confós aquesta expressió amb "una llei amb CiU". No és el vot de l'oposició el que la converteix en millor o més representativa. El govern català té una majoria social que li dóna suport suficient per impulsar una llei que defensi els interessos de tothom i que defineixi un model més equitatiu i, per tant, més eficaç. No hi ha lleis neutrals i la LEC és, sobretot, una llei ideològica, no pedagògica. Ha estat un camp de batalla per la confrontació d'idees i interessos, una batalla en la que s'ha acabat imposant la llibertat d'escollir per sobre de la cohesió social, la quota de mercat per sobre de les obligacions de servei públic o el finançament públic de l'oferta privada i la construcció dels seus centres per sobre de la inversió en qualitat de l'oferta pública.

És una llei de país la que no garanteix la creació de centres públics? Una llei que posa en risc l'escola pública com a vertebradora del sistema educatiu de Catalunya?

És una llei de país la que permet destinar diners públics a centres elitistes i segregatius, i fins i tot a la seva construcció i millora?

Doncs no és el país que nosaltres defensem, com a mínim! I no estem sols en interpretar-ho així.

La LEC serà un llei amb majoria parlamentària, però no amb consens; serà una llei perdurable en el temps, però no generarà estabilitat ni acabarà amb la dualitat. Però el que segur que no serà és la llei que el país necessita.

(Les esmenes)

Per això rebutgem el Títol IV i el Títol XII i els articles que votarem separatament. I ens abstindrem en l'exposició de motius.

No podem donar suport al model de Servei d'Educació de Catalunya ni al model de finançament en el que se sustenta. No pas perquè no vulguem acabar amb anys de confrontació entre escoles públiques i concertades -hem treballat com ningú des dels ajuntaments, des del Pacte i des de la llei per acabar-hi- sinó precisament perquè la LEC podia establir el SPE i amb ell una xarxa de centres amb drets i obligacions equiparables, i en comptes d'això ha equiparat els drets, ha blindat i ampliat el finançament públic a les escoles concertades i no en garanteix les obligacions.

Amb els nostres vots no volem donar suport a la possibilitat d'adscriure un centre de primària amb un centre de secundària no per criteris de proximitat com fins ara sinó per altres. La llei permetrà, a partir d'ara, que per exemple una escola de primària de l'Eixample pugui enviar els seus alumnes a l'Institut de secundària de Vallvidrera i que els nens de Barcelona passin per davant dels nens que vulgui anar a aquell institut i visquin a Vallvidrera mateix. Aquesta era una demanda i una necessitat per millorar la qualitat, l'equitat o els resultats del nostre sistema educatiu? En treu algun avantatge l'escola de barri, de proximitat, sigui pública o concertada, d'aquesta mesura? És evident que respon a altres interessos.

Amb els nostres vots contraris, també rebutgem de ple la retallada que ha patit la LEC des del punt de vista de les capacitats dels ajuntaments i les zones educatives, després que CiU passés el seu ribot antimunicipalista i antidescentralitzador. Durant anys, sort en vam tenir d'ajuntaments compromesos amb l'educació dels seus ciutadans per pal·liar dèficits del govern. Escoles d'adults, de música, mestres de reforç, activitats extraescolars, beques, etc. I ens volen fer creure que el problema amb els ajuntaments és que tenen por que els mestres s'hagin de fer del partit de l'alcalde? Quin concepte tenen dels seus propis alcaldes i regidors? És un problema que els ajuntaments tinguin paper?

I estem en contra d'obrir la porta, via la disposició addicional 8a, a un canvi substancial en la política educativa de l'etapa constitucional, que ha garantit sempre que per als ensenyaments obligatoris i postobligatoris cal oferta pública. La llei permet, amb aquesta disposició i el Títol IV, que a l'hora de donar resposta a les necessitats de noves places, el govern pugui determinar si fer oferta pública o concertada (nova o ampliada) i pot permetre que l'oferta

pública acabi sent subsidiària de la concertada; és a dir cobrir només aquelles demandes que la privada no vol cobrir (com passa amb la prestació d'altres serveis bàsics, on el prestador privat escull on donar el servei i el públic acaba mantenint les demandes deficitàries). Nosaltres volem que especifiqui que una part d'aquesta programació serà pública, i no ho diu. Podem permetre'ns un sistema educatiu on l'escola pública no sigui l'eix vertebrador del sistema? Fins i tot la Unesco proclama que l'èxit dels sistemes educatius nacionals depèn d'una bona xarxa pública.

Els sembla que en això també és una llei de país? Tan radicals i atrevits som?

Sincerament, em costa creure que algunes de les discrepàncies que tenim amb la LEC no puguin ser compartides per alguns de vostès.

De debò només 12 diputats d'aquesta Cambra creuen, com diu la nostra esmena 27, que la laïcitat és un principi integrador i marc comú de convivència de totes les conviccions religioses i filosòfiques, i que així hauria d'estar establert en els principis generals? No és aquest un bon exemple del que sí hauria d'estar-hi en una llei de país i que la LEC no s'ha atrevit a dir?

La LEC estableix com a principi ordenador del Servei d'Educació de Catalunya el principi de coeducació per mitjà de l'escolarització mixta, que ha d'ésser objecte d'atenció preferent.

El propi dictamen del Consell Consultiu troba el redactat ambigu i contradictori amb els principis de la llei. Nosaltres els proposem donar suport a l'esmena 372 i que la llei digui que l'obligació del Servei Públic d'Educació (i per tant del concert) és l'escolarització mixta, tal i com ja feia el projecte de llei que va sortir del govern.

El text de la LEC estableix que l'escolarització mixta és preferent, però no excloent; per tant, la LEC tindrà el dubtós honor de ser la primera llei de l'Estat en establir que la separació de nens i nenes és una opció amb dret a concert.

Així ho entenem nosaltres, però també el dictamen del Consell Consultiu que els ho diu: l'opció és legítima, però s'adiu poc amb la igualtat de gènere o la coeducació exposades en el preàmbul de la llei.

Legítima però contrària al fer i sentir de la nostra escola i societat, contrària al que la seva pròpia gent els diu en vídeos, cartes i articles i contrària al que altres comunitats autònomes governades pel Partit Socialista estan fent quan els han denegat o retirat el concert.

El manteniment d'aquests concerts a Catalunya no respon a l'aval de cap mètode pedagògic, a cap debat de la nostra escola. Respon als interessos de 14 centres concrets i el seu *status quo*. I lamentem que aquest hagi hagut de ser un dels temes de debat al segle XXI.

Amb les nostres esmenes hem volgut recollir també l'aspiració dels mestres de les escoles concertades amb contracte-programa perquè siguin ells i elles els

primers en gaudir de l'equiparació laboral i salarial amb els mestres de l'escola pública. Ens sembla de justícia que el seu esforç com a servei públic per acció i vocació es recompensi.

I voldríem deixar clar, també, que el finançament fins al 6% del PIB serà en despesa pública, tal i com diu el PNE i no com en el redactat actual que pot permetre incloure la despesa de les famílies.

(LOE)

Alguns no entenen com es pot donar suport a la LOE i no a aquesta llei.

La LOE no diu enlloc que separar nens i nenes és una opció vàlida.

LA LOE deixa clar que cal fer places públiques en zones de nova construcció i, tot i que hem reproduït la LOE en alguns paràgrafs, no hem estat capaços de copiar-ho.

La LOE no diu enlloc el que diu article 42.5 de la LEC: que el govern pot declarar d'interès públic qualsevol ensenyament de règim general i especial i concertar-lo. Qualsevol.

La LOE no diu enlloc el que diu la llei catalana en l'article 203.2 i és que el govern haurà d'establir mecanismes de foment de les inversions en ampliacions, millores, reformes i nova construcció d'edificis de centres privats.

La LOE parla de SPE, vostès no s'han atrevit a dir-ho. A qui feia tan mal parlar de ser un servei públic?

(Hem estat coherents)

Avui encarem el debat final de la llei. Els puc garantir que el posicionament del nostre GP ha estat coherent. En donar suport a la LOE i en dir no a la LEC ara fa un any, quan va sortir del govern el 29 de juliol. Aleshores ens vam sentir a dir que era perquè ICV teníem una assemblea a la tardor. Va passar l'assemblea, han passat les eleccions europees i el que faci falta i ara resulta que som intransigents i oportunistes. El que passa és que nosaltres continuem defensant el mateix. Ara i quan estàvem a l'oposició.

Hem estat coherents amb el PNE, amb l'acord d'Entesa i, el més important, amb la majoria social que ha fet possible aquest govern i que tenia una expectativa enorme en què per fi la política educativa a Catalunya s'orientés al servei de les escoles públiques, de les escoles amb projectes públics i de la cohesió social.

Avui perdem una oportunitat enorme per fer-ho.

No pateixin gaire per nosaltres, però. Demà estarem de nou lluitant per l'escola catalana, seguint el desplegament de la llei, al costat dels qui van fer possible el Pacte i fan possible cada dia, també, que les escoles tirin endavant.

Els governs d'esquerres aposten per canviar les coses, per transformar el nostre món en un lloc millor per a tothom; no per mantenir l'*status quo* i els privilegis.

Quan els governs d'esquerres no fan això, hi ha molta gent que se sent decebuda, desil·lusionada, lluny.

Quan no som capaços de posar en valor i defensar valors que ens són propis: la igualtat, la laïcitat, la cohesió, no se'ns entén; perquè ja hi ha altres que defensen valors diferents.

Deixin finalment que acabi recordant l'any 1978. Aleshores, en Lluís Llach denunciava com ell sap fer, cantant, que a vegades els camins empresos junts es torcen i cal recordar el que fa possible que caminem de costat.

Ell ens deia:

No és això, companys, no és això;
ens diran que ara cal esperar.
I esperem, ben segur que esperem.
És l'espera dels que no ens aturarem
fins que no calgui dir: no és això!

Avui nosaltres també us diem: companys, no és això!